

ЛІТЕРАТУРА

1. В.А.Борисова. Економіко-екологічні засади природного землекористування //Економіка АПК. – 2001. – №7. – С.17-22.
2. В.В.Горлачук. Розвиток землекористування в Україні.-К.:Довіра, 1999. – 254с.
3. А.С.Даниленко. Основні напрями удосконалення земельних відносин та їх роль у формуванні стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті. – Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті. – К.: ІАЕ УААН, 2001. – С.61.
4. О.О.Пилипенко. Ефективність використання сільськогосподарських угідь в умовах запровадження ґрунтозахисних технологій//Економіка АПК. – 2002. – №8. – С.69-73.
5. Програма “Зерно України -2001-2004”//Агро компас. – 2001. – №3. – С.10.
6. Т.М.Ратошнюк. Основні напрями збереження і підвищення ефективності використання сільськогосподарських угідь//Економіка АПК. – 2001. – №1. – С.31-36.
7. Статистичний щорічник України за 2002 рік. –К.:Техніка, 2003. – 532с.

УДК 338.4:639.31 (477.46)

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РИБНОЇ ГАЛУЗІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*Ю.П.Мазур, старший викладач
Уманський державний аграрний університет*

Забезпечення населення високоякісною харчовою продукцією є головним завданням АПК. Рибне господарство, як складова частина агропромислового комплексу, відіграє основну роль в забезпеченні населення регіону свіжою рибою та рибною продукцією. Протягом останніх років відбулася помітна стабілізація виробництва цінної продукції, яка є джерелом тваринного білку, амінокислот, мінеральних речовин та вітамінів. Проте ефективність виробництва залишається невисокою.

Постановка завдання. Потреби продукції рибництва, які формуються в межах Черкаської області, визначають і величину ресурсів, необхідних для її виробництва. Вивчення та оцінка факторів, які обумовлюють рівень ефективності рибництва, дають можливість реально оцінити наявні ресурси, розробити стратегію та визначити шляхи розвитку галузі в регіоні.

Зростання в 2002р. обсягів виловленої товарної риби до 5118 тонн сприяло підвищенню рівня споживання в Черкаській області до 13,7 кг на кожного жителя (разом із привезеною рибопродукцією) [2]. Але річна потреба живої та свіжої риби для жителів Черкаської області, за нормами споживання основних продуктів харчування, заходиться в межах 10320 тонн [1].

Збільшення виробництва риби та рибної продукції в 1998-2001рр. відбувалося завдяки самовідновленню природних ресурсів. Через низьку ефективність діяльності рибницьких підприємств в 1993-97рр. зросли популяції промислових риб. Це дозволило збільшити вилов риби з Канівського та Кременчуцького водосховищ. Підвищенням природної рибопродуктивності та зростанням попиту на свіжу рибу викликане і збільшення в період 1998 – 2001рр. кількості господарюючих підприємств з 6 до 12, які займаються рибальством на названих водоймах.

Показники ефективності рибної галузі регіону формуються за рахунок господарської діяльності підприємств різної форми власності, напрямків господарювання, застосування технологій.

Таблиця 1

Обсяг виробництва продукції рибною галуззю Черкаської області

Показники	2000р.	2001р.	2002р.
Обсяг продукції у порівняльних цінах, тис. грн.	8653	11792,2	13138,1
Обсяг продукції у діючих цінах, тис. грн.	10141	13130,6	12542,8
в т.ч. виробленої:			
спеціалізованими підприємствами	9646	12552,6	12097,5
сільськогосподарськими підприємствами	495,8	460,9	297,5
іншими господарюючими об'єктами	...	117,1	147,8

Найважливішу функцію забезпечення свіжою рибою та рибною продукцією населення відіграють спеціалізовані підприємства галузі. Виробництво проводиться підприємствами різної форми власності на Канівському та Кременчуцькому водосховищах, в ставках та водоймах регіону. Окреме місце у виробництві товарної риби посідає Державне підприємство “Іркліівський розплідник рослиноїдних риб”, яке вирощує рибопосадковий матеріал для зарибнення водних об'єктів регіону та товарну рибу.

Промислове виробництво риби в сільськогосподарських підприємствах невпинно зменшується. Основними причинами цього є висока вартість зарибку, відсутність кваліфікованих спеціалістів, значні затрати на гідротехнічні роботи, охорона, перехід водоїм до орендарів. Найважливішим аспектом низького рівня функціонування рибної галузі в аграрних підприємствах є ставлення керівників до неї як до допоміжного виробництва, хоча в спеціалізованих підприємствах один гектар водного дзеркала дає можливість отримувати 3-4,7 тис. грн. прибутку. При цьому висока віддача досягається обсягами вкладень на одиницю площі і становить 6-8 тис. грн. [3].

Таблиця 2

Структура витрат на основне виробництво в спеціалізованих господарствах рибної галузі Черкаської області в 2002 році

Елементи затрат	ЗАТ ім. Шевченка		СРВАТ "Гірський Тікич"		ДП "Ірклівський розплідник рослиноїдних риб"	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Витрати на оплату праці	472	31,8	463,3	27,3	760,9	25,4
Відрахування на соціальні заходи	10	0,7	95,2	5,6	82,6	2,8
Матеріальні витрати	505	34,1	664,7	39,1	1128	37,7
у т.ч.: насіння та посадковий матеріал	13	0,9	44,2	2,6	26,4	0,9
Корми	0	0	100,3	5,9	429,0	16,4
Мінеральні та органічні добрива	2	0,1	0	0	71,5	2,4
Нафтопродукти	186	12,6	266,9	15,7	236	7,9
Електроенергія	188	12,6	88,4	5,2	105,0	3,5
Будівельні матеріали	41	2,8	173,4	10,2	260	8,7
Оплата послуг і робіт	75	5,0	3,4	0,2	0	0
Амортизація	404	27,2	355,3	20,9	620	20,7
Інші витрати	91	6,1	120,7	7,1	399	13,3
Всього витрат	1482	100	1700	100	2990	100
Рентабельність (збитковість -), %	-2	-0,1	321,9	21,1	246	16,6

Через відсутність обігових коштів, однією із найголовніших причин нестабільної роботи рибної галузі є зарибнення низькоякісним посадковим матеріалом та годівля, що суттєво впливають на рибопродуктивність водойм, зростання собівартості продукції. Ці чинники суттєво впливають на ефективність діяльності галузі.

Досвід передових підприємств та проведені дослідження показують, що для підвищення ефективності діяльності галузі необхідно:

- створити сприятливі фінансові умови діяльності підприємств через створення різних Фондів: розвитку рибальства на Кременчуцькому та Канівському водосховищах, підтримки рибництва в сільськогосподарських підприємствах різної форми власності, розвитку селекційної роботи в рибництві, надання пільг та кредитів виробникам рибної продукції. Виконання цих заходів дасть змогу забезпечити підприємства обіговими коштами для придбання необхідних складових — посадкового матеріалу, мінеральних добрив, комбікормів;
- створити умови для зарибнення якісним посадковим матеріалом Канівського та Кременчуцького водосховищ та покращення екологічного стану цих водойм;
- відновити діяльність та забезпечити розвиток комбікормової промисловості, яка вироблятиме якісні корми для рибної галузі;
- організувати підготовку кваліфікованих спеціалістів з метою популяризації сучасних технологій виробництва риби;
- оптимізувати розміщення в Черкаській області рибницьких підприємств різного спрямування від виробництва личинки до товарної риби;
- забезпечити успішну діяльність технологічно зв'язаного ланцюга: водойма (ставок) — холодильник — рибопереробка — магазин. Ефективне функціонування такого ланцюга сприятиме зростанню рівня споживання цінної продукції населенням.

Висновки. Незважаючи на зростання економічних показників діяльності рибного господарства Черкаської області, для досягнення рівня виробництва 1990 року — 11,5 тис. тонн необхідна активна участь всіх зацікавлених сторін: керівництва області, наукових, виробничих та комерційних структур.

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Кабінету Міністрів України №656 “Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення” від 14.04.2000р.
2. Статистичний щорічник Черкаської області за 2002 рік., – С.418.
3. Алимов С.І. Підсумки роботи рибиницьких підприємств об'єднання “Укр-рибгосп” за 2001р. //Рыбное хозяйство Украины. – 2002. – №2. – С.27.

УДК 657.47

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ

Л.А.Поливана, викладач

Харківський державний технічний університет сільського господарства

Одним з основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є послідовність, тобто постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики.

Термін “облікова політика” увійшов до лексики українських бухгалтерів в кінці 80-х років як переклад англійського словосполучення “accounting policies”, яке використовується в стандартах, що видаються Комітетом з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

До початку ринкових реформ необхідності в розробці облікової політики підприємств не виникало, так як законодавство, що регулює організацію бухгалтерського обліку, не передбачало можливості декількох варіантів відображення в обліку та звітності одних і тих господарських операцій. В зв'язку з розширенням видів господарських зв'язків та організаційно-правових форм підприємств з'явилась необхідність та можливість використання фінансових результатів різних операцій, а, відповідно, і варіантів їх відображення в обліку.

В останній час приділяється багато уваги проблемним питанням формування облікової політики. Результатом цього є широке та вузьке трактування облікової політики, визначення її рівня,